

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecătorii: Toma Nadejda și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Cemîrtan Tudor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2019, în cauza penală în privința lui

Cemîrtan Tudor XXXXX, născut la XXXXX, originar XXXXX și domiciliat XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.07.2018 – 13.02.2019;

Instanța de apel: 05.03.2019 – 26.06.2019;

Instanța de recurs: 07.10.2019 – 11.03.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul Râșcani) din 13 februarie 2019, *examinând cauza în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Cemîrtan Tudor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 190 alin. (1) Cod penal (episodul cu partea vătămată Spînu Valentina), fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 de unități convenționale, ceea ce constituie suma de 25 000 lei; și

- art. 190 alin. (1) Cod penal (episodul cu partea vătămată Trocin Galina), fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 de unități convenționale, ceea ce constituie suma de 25 000 lei.

A fost încetat procesul penal în privința lui Cemîrtan Tudor, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal (episodul cu partea vătămată Pîslari Victor), în legătură cu împăcarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Cemîrtan Tudor i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de amendă în mărime de 700 de unități convenționale, ceea ce constituie suma de 35 000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Spînu Valentina și Trocin Galina a fost admisă.

S-a încasat în beneficiul Valentinei Spînu, din contul lui Cemîrtan Tudor, suma de 94 910, 4 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat.

S-a încasat în beneficiul Galinei Trocin, din contul lui Cemîrtan Tudor, suma de 103 789, 16 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat, în fapt, că Cemîrtan Tudor, fiind în relații bune cu Spînu Anatolie, pentru a dobândi încrederea acestuia și ulterior a-l induce în eroare prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament dolosiv și viclean, pe parcursul anilor 2013-2017, aflându-se în or. Rîșcani, de mai multe ori a împrumutat de la Spînu Anatolie diferite sume de bani și anume: în luna ianuarie 2013 – suma de 4 000 de dolari SUA, echivalentul căreia constituie 48 385, 6 lei, în luna noiembrie 2013 – suma de 1 000 de euro, echivalentul căreia constituie 17 837, 3 lei, în luna martie 2016 – suma de 1 000 de dolari SUA, echivalentul căreia constituie 19 924, 3 lei și în luna octombrie 2017 – suma de 500 de dolari SUA, echivalentul căreia constituie 8 763, 2 lei. Procentul stabilit din suma împrumutată îl achita la timp. Acest comportament dolosiv și viclean era necesar pentru a-i crea în fața lui Spînu Anatolie impresia de persoană de bună-credință, pentru ca ulterior să poată fi utilizată încrederea dobândită spre atingerea scopului criminal bine determinat. Astfel, având încrederea lui Spînu Anatolie, dictată de comportamentul dolosiv și viclean descris *supra*, inducându-l în eroare prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul dezvoltării afacerii sale, în mai multe rate a obținut de la ultimul mijloace bănești în sumă totală de 94 910, 4 lei, sub pretextul dezvoltării afacerii sale, bani pe care ilegal i-a însușit, din start neavând intenția și posibilitatea de a-i restitui, iar ulterior refuzând vehement restituirea împrumutului – acte juridice anulabile datorită modului în care au fost încheiate, astfel cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile.

Tot el, în perioada anilor 2013-2017, aflându-se în or. Rîșcani, prin intermediul lui Spînu Anatolie, cu care se afla în relații bune, a făcut cunoștință cu Trocin Andrei și, manifestând un comportament dolosiv și viclean, sub pretextul achitării dobânzii mari la depozitarea banilor, de mai multe ori a împrumutat de la ultimul următoarele sume bănești: la 13 noiembrie 2013 – suma de 17 400 de lei, la 28 decembrie 2013 – suma de 18 000 de lei, la 08 iunie 2014 – suma de 1 400 de dolari SUA, echivalentul căreia constituie 19 402, 04 lei, la 08 decembrie 2015 – suma de 20 000 de lei, la 07 martie 2017 – suma de 20 500 de lei și la 18 martie 2017 – suma de 400 de euro, echivalentul căreia constituie 8 487, 12 lei. Procentul stabilit din suma împrumutată îl achita la timp. Acest comportament dolosiv și viclean era necesar pentru a-i crea în fața lui Trocin Andrei impresia de persoană de bună-credință, pentru ca ulterior să poată fi utilizată încrederea dobândită spre atingerea scopului criminal bine determinat. Astfel, având încrederea lui Trocin Andrei, dictată de comportamentul dolosiv și viclean descris *supra*, inducându-l în eroare prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul dezvoltării afacerii sale, în mai multe rate a obținut de la ultimul mijloace bănești în sumă totală de 103 789, 16 lei, sub pretextul dezvoltării afacerii sale, bani pe care ilegal i-a însușit, din start neavând intenția și posibilitatea de a-i restitui, iar ulterior refuzând vehement restituirea

împrumutului – acte juridice anulabile datorită modului în care au fost încheiate, astfel cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile.

Tot el, la 01 septembrie 2015, aflându-se în or. Rîșcani, prin intermediul lui Spînu Anatolie, cu care se afla în relații bune, a făcut cunoștință cu Pîslari Victor și, manifestând un comportament dolosiv și viclean, sub pretextul achitării dobânzii mari la depozitarea banilor, a împrumutat de la ultimul suma de 50 000 de lei. Procentul stabilit din suma împrumutată îl achita la timp. Acest comportament dolosiv și viclean era necesar pentru a-i crea în fața lui Pîslari Victor impresia de persoană de bună-credință, pentru ca ulterior să poată fi utilizată încrederea dobândită spre atingerea scopului criminal bine determinat. Astfel, având încrederea lui Pîslari Victor, dictată de comportamentul dolosiv și viclean descris *supra*, inducându-l în eroare prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul dezvoltării afacerii sale, a obținut de la ultimul mijloace bănești în sumă totală de 50 000 de lei, sub pretextul dezvoltării afacerii sale, bani pe care ilegal i-a însușit, din start neavând intenția și posibilitatea de a-i restitui, iar ulterior refuzând vehement restituirea împrumutului – acte juridice anulabile datorită modului în care au fost încheiate, astfel cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile.

Prima instanță a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului Cemîrtan Tudor în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducere în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum și dacă încheierea actului juridic anulabil este determinată de comportamentul dolosiv și viclean, care a produs daune considerabile*”.

3. Inculpatul Cemîrtan Tudor a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă, dar mai blândă.

3.1 În argumentarea apelului, a invocat că prima instanță nu a examinat integral și minuțios materialele cauzei, fapt ce s-a soldat cu interpretarea eronată a circumstanțelor acesteia.

A relatat că anterior nu s-a aflat în conflict cu legea, se căiește de cele comise, se caracterizează pozitiv la locul de trai, este pensionar și nu se află la evidența medicului narcolog și a celui psihiatru.

A mai evidențiat că pe parcursul judecării cauzei, i-a restituit datoria în mărime de 50 000 lei lui Pîslari Victor, una dintre cele 3 părți vătămate, ceea ce demonstrează dorința sa de a restitui datoriile și celorlalte părți vătămate, pe care însă nu o poate realiza din motiv că situația sa materială este precară.

A mai indicat că în speță, nu au fost constatate circumstanțe agravante, ci doar circumstanțe atenuante.

A făcut trimitere la prevederile art. 61, 75 și 84 alin. (1) Cod penal, considerând că prima instanță nu a ținut cont în deplină măsură de toate circumstanțele cauzei, și anume de: gravitatea infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, comportamentul lui

în timpul și după consumarea infracțiunii, precum și condițiile de viață ale acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2019, a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a concluzionat că prima instanță corect a reținut faptele, circumstanțele cauzei și vinovăția inculpatului.

În ceea ce privește pedeapsa, instanța de apel a notat că prima instanță a respectat prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, având în vedere judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, fiind corespunzător reduse limitele de pedeapsă prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a relevat că prima instanță a luat în considerare personalitatea inculpatului, faptul că acesta nu a fost anterior condamnat, se caracterizează pozitiv la locul de trai, este pensionar și nu se află la evidența medicului narcolog și a celui psihiatru.

Instanța de apel a mai menționat că prima instanță a ținut cont de faptul că inculpatul se căiește sincer de cele comise și i-a reparat părții vătămate Pîslari Victor prejudiciul cauzat, procesul penal fiind încetat în această parte.

Astfel, instanța de apel a observat că prima instanță corect i-a aplicat inculpatului pedeapsa sub formă de amendă, una dintre cele mai ușoare pedepse, aceasta fiind echitabilă în raport cu circumstanțele stabilite, stabilită în conformitate cu prevederile art. 364/1 alin.(8) Cod de procedură penală, iar temeiuri de a interveni în soluția primei instanțe în partea pedepsei aplicate nu sunt.

5. Decizia instanței de apel a fost contestată în termen cu recurs ordinar de către **inculpatul Cemîrtan Tudor**, acesta invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) și 12) Cod de procedură penală și solicitând casarea totală a deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă, dar mai blândă.

5.1 În argumentarea recursului, cu referire la temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, inculpatul a prezentat aceleași argumente ca și în instanța de apel.

5.2 Cu referire la temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, inculpatul nu a prezentat niciun argument.

6. Procurorul a depus referință asupra recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și argumentele prezentate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza materialelor din dosar.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, un complet format din 3 judecători, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Iar, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi de drept procesual sau formal și de drept material sau substanțial.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

7.1 Cu referire la temeiul conținut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, invocat de inculpat, care prevede ipoteza când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, Colegiul penal, analizând decizia instanței de apel în raport cu argumentele din recurs, constată că o astfel de eroare de drept nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, aceleași argumente fiind invocate și în apel, asupra cărora instanța de apel s-a expus, motivare pe care instanța de recurs ordinar o susține și repetarea căreia nu o consideră necesară.

În acest sens, Colegiul penal notează că în conformitate cu art. 7 alin. (1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Conform sentinței primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel, inculpatul, în urma examinării cauzei în baza prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, care prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 550 la 850 de unități

convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Analizând prevederile legale în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul penal conchide că instanța de apel în mod corect și întemeiat a ajuns la concluzia că prima instanță la stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 de unități convenționale pentru fiecare dintre episoadele pentru care a fost condamnat inculpatul și la stabilirea, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a pedepsei definitive sub formă de amendă în mărime de 700 de unități convenționale, a executat obligația de a stabili măsura pedepsei inculpatului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale, ținând cont de prevederile art. 364/1 alin.(8) Cod de procedură penală, pedeapsa inculpatului fiind la limita minimă posibilă a pedepsei amenzii.

În acest sens Colegiul penal atestă că instanța de apel corect a evidențiat că la individualizarea pedepsei, prima instanță a luat în considerare toți factorii prevăzuți de art. 75 alin. (1) Cod penal, raportându-i la circumstanțele concrete ale cauzei, și anume: gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia (interesul material), persoana celui vinovat (inculpatul se caracterizează pozitiv la locul de trai, este pensionar și nu se află la evidența medicului narcolog și a celui psihiatru), existența unei circumstanțe atenuante (săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave) și lipsa circumstanțelor agravante, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și condițiile de viață ale familiei acestuia.

În aceeași ordine de idei, după cum corect a stabilit instanța de apel, prima instanță a ținut cont și de faptul că inculpatul se căiește de cele comise și, pe parcursul judecării cauzei, i-a reparat părții vătămate Pîslari Victor prejudiciul cauzat, procesul penal fiind încetat în această parte.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că la individualizarea pedepsei, instanțele ierarhic inferioare au ținut cont de prevederile legale relevante și au motivat aplicarea față de inculpat a pedepsei în baza tuturor circumstanțelor constatate în speță, determinante pentru stabilirea pedepsei.

În contextul celor expuse mai sus, Colegiul penal reține că, la stabilirea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea comisă, prima instanță și cea de apel nu au comis erori de drept, pedeapsa aplicată inculpatului este una corectă, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, iar argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate.

7.2 Cu referire la temeiul conținut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, invocat de inculpat, care prevede ipoteza când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, Colegiul penal constată că inculpatul nu a prezentat niciun argument în această privință, instanța de recurs nu este competentă să completeze recursul inculpatului cu argumente, care l-ar justifica sub acest aspect, întrucât conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

7.3 Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că în speță nu s-a constatat existența erorilor de drept invocate în recurs, iar hotărârea atacată este

legală și întemeiată, de aceea recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Cemîrtan Tudor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2019, în cauza penală în privința lui Cemîrtan Tudor XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 mai 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor